

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om verkställande av mervärdes- och accisbeskattning i relationerna mellan landskapet Åland och det övriga Finland

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att de beskattningsstadganden som gäller överföring av varor och tjänster mellan Åland och andra länder preciseras. Det föreslås att i lagen om verkställande av mervärdes- och accisbeskattning i relationerna mellan landskapet Åland och det övriga Finland också tas in stadganden om beskattningsrelationerna mellan landskapet och andra länder. Det skall

uttryckligen stadgas att de stadganden som tillämpas på försäljning och överföring av varor och tjänster mellan Finland och länder som inte hör till Europeiska gemenskaperna också skall tillämpas på ovan nämnda relationer.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

När Finland anslöt sig till Europeiska unionen blev landskapet Åland enligt artikel 2 i protokoll 2 till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/94), nedan anslutningsfördraget, utanför tillämpningen av de EG-bestämmelser som gäller en harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om omsättningsskatt, punktskatt (acciser) och annan indirekt skatt. Landskapet hör dock till gemenskapens tullunion och tullområde.

Beskattningen omfattas inte av landskapet Ålands självstyrelse, utan den faller under rikets behörighet, utom i några undantagsfall. Då det inte har funnits något väsentligt behov av att för Ålands del stadga om ett annat mervärdesskatte- eller accissystem än det som tillämpas i det övriga landet, hölls landskapet dock kvar som en del av det övriga rikets skatteområde vid anslutningen till unionen för undvikande av den skattegräns som undantaget formellt kräver och det därav följande gränsbeskattningsförfarandet; de materiella skattestadgandena och skattetagaren är fortfarande desamma och därför finns

det inte, åtminstone från Finlands synpunkt sett, något sakligt behov av en skattegräns. I detta syfte stiftades lagen om verkställande av mervärdes- och accisbeskattning i relationerna mellan landskapet Åland och det övriga Finland (1485/94). Lagen trädde i kraft samtidigt som EU-medlemskapet vid ingång- en av 1995.

Avsikten med den reglering som gäller Åland var således att mervärdes- och accisbeskattningen på Åland och i relationerna mellan landskapet och det övriga Finland fortfarande skulle vara en beskattning inom staten, medan de bestämmelser som undantaget i ovan nämnda protokoll förutsätter och som främst gäller import och export skulle tillämpas på relationerna mellan Åland och andra länder, även andra EU-länder.

Före Finlands anslutning till unionen fanns det inte tid att tillräckligt grundligt koordinera å ena sidan tillämpningsstadgandena i den undantagslag som gäller Åland och å andra sidan de nya tillämpningsstadgandena i mervärdesskattelagen och tillämpningsstadgandena i den nya lagen om påförande av accis (1469/94) med varandra. Enligt 1 a §

(1486/94) mervärdesskattelagen avses med medlemsstat och gemenskapen medlemsstaternas och gemenskapens mervärdesskatteområde enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning, och med import avses enligt lagens 86 § (1486/94) införsel till gemenskapen. Enligt lagens 70 § (1486/94) betalas inte skatt på försäljning av en vara till en plats utanför gemenskapen. Stadgandena kan således ordagrant tolkas även så att de stadganden som gäller import eller export inte är tillämpliga på införsel till Åland eller utförsel därifrån, eftersom Åland inte hör till gemenskapen på det sätt som avses i de direktiv som gäller indirekt beskattning. Gemenskapens och medlemsländernas accisområde fastställs på motsvarande sätt i lagen om påförande av accis (6 §). Importen har dock inte en lika avgörande betydelse som grund för accisbeskattningen som den har inom mervärdesbeskattningen och därför medför uppbörderna av accis för varor som importeras till Åland åtminstone inte i alla situationer likadana tolkningssvårigheter.

Fastän svårigheterna att tolka stadgandena visade sig relativt snabbt, ansågs det att beskattningen kan verkställas på avsett sätt med hjälp av den tolkning som härletts ur protokoll 2 i anslutningsfördraget och ur gemenskapens bestämmelser om indirekt beskattning, tills Ålands ställning med hänsyn till den indirekta beskattningen kan ordnas på ett mera bestående sätt. På initiativ av Ålands landskapsstyrelse inleddes nämligen redan i början av 1995 tillsammans med Europeiska gemenskapernas kommission sonderingar om möjligheten att avbryta tillämpningen av det skatteundantag som gäller landskapet. Det ansågs inte ändamålsenligt att börja ändra den lagstiftning som gäller verkställandet av undantaget, åtminstone inte förrän denna fråga har retts ut.

Avsikten har obestriddligen varit att varor som införs till Åland från utlandet skall beskattas på samma sätt som varor som införs till Finland från en plats utanför gemenskapen och att utförseln av varor från Åland till gemenskapen skall vara skattefri på samma sätt som utförseln från Finland till en plats utanför gemenskapen. Eftersom stadgandena dock är bristfälliga till denna del, föreslås för tydlighetens skull att lagen om verkställande av mervärdes- och accisbeskattning i relationerna mellan landskapet Åland och

det övriga Finland ändras. Det föreslås att i lagen tas in ett uttryckligt stadgande om att försäljning och överföring av varor och tjänster mellan landskapet och andra länder skall beskattas enligt de stadganden som tillämpas på försäljning och överföring mellan Finland och s.k. tredje länder. Det föreslås att till lagen fogas en 2 a § med detta innehåll.

2. Propositionens verkningar

Syftet med ändringen är att bevara det rådande läget genom att de oklarheter som gäller Ålandsimporten och Ålandsexporten undanröjs, vilket inte har några verkningar jämfört med nuläget. För import till Åland från någon annan plats än Finland har uppburits mervärdesskatt och därutöver också accis, om importen enligt lagen om påförande av accis har utgjort grund för accisbeskattning. I stället har exporten varit fri från skatter. Om saken tolkas så att beskattningsstadganden som gäller importen saknas, måste skatteuppbörderna upphöra och de importvaror vilkas vidareförsäljning inte beskattas, dvs. varor som främst importeras för privat konsumtion, blir helt obeskattade. Denna import, huvudsakligen från Sverige, torde inte hittills ha varit särskilt stor. Den skulle dock sannolikt öka kraftigt, om den inte längre kunde beskattas. Den nuvarande omfattningen av denna import och i synnerhet ökningen av den kan inte uppskattas på ett tillförlitligt sätt, och således kan inte heller ändringens verkningar på skatteuppbörderna beräknas. I varje händelse skulle kanske skatteinkomsterna minska och handeln snedvridas på ett kännbart sätt, om skattefri import från andra länder måste tillåtas. Exporten från Åland till andra EU-länder borde då beskattas, vilket skulle öka skatteinkomsterna men snedvrida handeln.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Avsikten är att en mera omfattande proposition om ordnandet av mervärdes- och accisbeskattningen på Åland i relation till områden utanför landskapet skall avlåtas till riksdagen senare. Då skall också den skattegräns mellan Åland och det övriga Finland som förutsätts i an

slutningsfördraget fastställas.

På grund av ärendets brådskande natur har det utlåtande som avses i 28 § 2 mom. självstyrelselag för Åland (1144/91) inte införskaffats. Om förändringen anses vara av speciell vikt för landskapet, föreslås att utlåtandet införskaffas i samband med riksdagsbehandlingen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfast.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om verkställande av mervärdes- och accisbeskattning i relationerna mellan landskapet Åland och det övriga Finland

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 29 december 1994 om verkställande av mervärdes- och accisbeskattning i relationerna mellan landskapet Åland och det övriga Finland (1485/94) en ny 2 a § som följer:

2 a §

På försäljning och överföring av varor och tjänster mellan landskapet Åland och andra länder tillämpas de stadganden om mervärdes- och accisbeskattning som tillämpas på

försäljning och överföring av varor och tjänster mellan Finland och länder som inte hör till Europeiska gemenskapen.

Denna lag träder i kraft den 1996.

Helsingfors den 22 april 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouni Backman

